

**Tabvlæ Navfragii, Sev Echo Concionvm Aliqvot, Qvæ
Blattarvm Inclementiam euasêre, de Festis ac Dominicis**

Tertia Navfragii Tabvla: Sev Echo Concionvm Aliqvot, Qvæ Blattarvm
inclementiam euasere, de Festis

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1615

Sanctitatis Omnigenae Fama Apvd Svos Clarissimo viro, Iohanni Gvarino
Sorano-Castrio, Heroinae San. Pianae, Renæ, Filio lustrico, totîus porculati.
onis Soræ Castriæ Principi, id est, Oppidi sui ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56152)

SANCTITATIS OMNIGE-
NAE FAMA APVD SVOS CLA-
rissimo viro,

IOHANNI GVA-
RINO SORANO-CASTRIO,
HERGINAE SAN-PIANAE, RE-
LIGIOSISSIMAE QVONDAM FOEMI-
nae, Filio lustrico, totius porculati-
onis Sorae Castriae Principi, id
est, Oppidi sui Subulco,

Fr. Philippus Bosquierus Caesari-montanus,
Franciscanus, Salutem,

Hanc tertiam Naufragij tabu-
lam tibi (mi Guarine, homo
hominibus chare sed Deo &
Angelus eius, à vita innocen-
tia, charior) unam è multis illis (quarum a-
liqua iam Deibeneficio emertere; reliqua
fortè quoque Deo dante, sensim omnes, aut
pleraque multa emergent) hic nunc emer-
gentem, libens ac meritissimo dedico; tu,
quæso, eâ charitate, quâ tibi deditur, collige,
& subduc in tutam stationem. Nã, mu-
nere

Epistola

nere Superum sanè singulari, hætenus in tanto licet classis mea literaria Naufragio, nondum sum coactus dicere cum Nearcho Aeneæ Palinuro.

aVirg. 5.
Æneid.

— a superat quoniam fortuna, sequamur,

Quoque vocat, vertamus iter.

bHorat.
li. 1. epp.
ep. 1.

Neq. cum principe Lyricorum poeta: Quò me cunque rapit tempestas, deferor hospes: sed semper portus delati intramus amicos, & naufragi nostri libelli cum delectu tandem læti notæ aduertuntur arenæ: et si neque ego, neque illi unquam tam inurbani sumus aut superbi, ut ullum portum intremus, nisi supplices, & illas naufragorum Aeneadarum preces ad Didonem, nascētis tum Carthaginis Reginam perquam demisse usurpantes:

dVirg. 2.
Æneid.

— d Huc pauci veitris ad nauimus oris,

Quassatam ventis liceat subducere classem.

Subibit autem, scio statim te (mi Guarine) Lectoresq. meos uniuersos (qui te tamen Subulcum Soranum norint hoc tantum) ingens admiratio dedicationis huius, maxime cum hætenus ferè Magnatibus, Regibus, Episcopis, adeoq. Pontifici ipsi summo PAVLO V. Denique semper magnis
vel

Dedicatoria.

vel potentiâ, vel scientia viris, mea dicare (ac satis inuidiosè quidem) sim solitus. Vnde enim tanta illa mutatio (inquietis?) Cur, vt sic dicam, à bobus ad asinos? Cur sic præposita nunc ima summis? Ecce, à Regibus sacrorum murorumq̃, Bosquierus, ad subulcum vnum Soranum, eumq̃ latinæ I. lingua, ac fortè literaturæ quoq̃, omnis omnino expertem delabitur. An forsità multa aut literæ, aut noctes studendo vigilatæ, hominem ad insariam subito redegerunt? An ea, quæ omnia fert ætas, animū quo eVirgil. que senescenti huic scriptori abstulit, aut II, forsitan nescio quæ Cruces? An homo Montibus, id est (vt vulgò dicitur) in sapientiæ III, domicilio natus, sapere iam tandem desit. An qui ex Cesarimontano se esse, Cumanū IV, sape, & ex urbano suburbanum & rusticū iocatus est, quasi ineptiarum quarundā & errorū populariū pudens, cōtagiumq̃, declinans in Cumanas istas ineptias merito, vl. fVide E- ciscente numine, illapsus est? Nam certè ras/m.

Cuma quædam Æolica, cum Lesbosibi adiacente, stoliditatis notatur à veteribus. Sed & illa Cuma Sicula quoque, vnde & vulgatum olim fuit tota Asia prouerbiū; Cum eos ferò sapere. Inciderit fortasse bonus vir in Scyllam cupiens vitare Charybdin? Nam ferè

Epistola

g^{Horat.}

g Stulti dum vitāt vitia, in contraria
currunt.

v.

hVide
Guichiar-
dinum in
sua Han-
nonia de-
scriptione,
pag. 450.

I.

An Soræ-Castris, pago illo Hannonia am-
plissimo, urbibus multis inuidendo, ut arce
munitissima ac valde antiqua insignito, non
erat honoratior quisquam, cui tabula ista
tertia consecraretur? Dicā (mi Guarine.)
Nec literæ multæ, quæ scio in me quàm sint
exiguæ, ad insaniam me adhuc (laus Deo)
redegerè. Nam et si literas quidem amo &
de amo, nō tamē perditè. Sed & primo quo-
dam ac singulari Dei beneficio, caput mihi
penè ferreum contigit, & tam patiens labo-
ris dicam? an amoris, illius literarij, ut pro-
pè nunquàm lectione aut scriptione mihi
ægriat, aut doleat, potius vel ieiunio nimio,
vel festiniore epulo doliturū. Nec ætas meā
adhuc tam est decrepita, ut per illam credi
debeam repuerascere; quin potius ea mihi
nunc ætas, quæ iudicium auctum, vegetum
ac confirmatum hominibus accidat. Sene-

iD. Hiero.
ep. ad Ne-
potianum

Ætus eorum (ait D. Hieronym.) qui adole-
scētiā suā honestis artibus instru-
xerunt, & in lege Domini meditati sūt
die ac nocte, ætate fit doctior, vsu triti-
or, processu temporis sapientior . . . .
Grandes natu cygneum nescio quid,
& solito dulcius, vicinā morte, ceci-
nerunt. Sed nec etiā ego tā mollis effæ-

mina-

Dedicatoria.

minatusq̄, aut à natura comparatus sum,
aut à perpetuo philosophandi studio forma-
tus, ut aduersis tam facile succumbam, qui
iàm tot annos eiusmodi ludis assuetus, to-
tus occallui atq̄ obdurui, & vitulo iam pri-
dem quotidie gerendo exercitatus, facile
bouem iam factum sustineo. Potius ego vir-
gatores vapulando & fortiter ferendo, quã
me ipsi verberando, de lassauerint. Defece-
rint potius Decij flammis suis, quã animis
iste Laurentius: adeo ut iam pridem, apud
iuniorem quemq̄ illud Aeneas ad filiũ su-
um ceperim usurpare:

^kDisce, puer, virtutẽ ex me, verum- ^kVirgil.
que laborem, ^{Æneid.}

Fortunam ex alijs.

Deinde: Non est Cæsarea mea, & Mõ-
tes Hannoniæ. vrbs illa tam potens & ampla,
^l à Carolo Magno metropolitano munere ^{IV.}
& tot priuilegys donata, propugnaculis & ^lGuichi-
naturâ loci munitissima, & in ea gens tam ^{ardinus}
humana, utriq̄ Palladi & togatæ & arma- ^{ubi sup.}
tæ aptissima; domi, ingenio, Atticis; foris,
belli artibus Romanis comparanda; stricto
ensi par audaciâ; prudentiâ verò tâta, ut sit
prope nimia, vel Danielis equestris quondã
turmæ Ducis nominatissimi iudicio; nõ est
(inquam) mihi vrbs illa patria tam vilis,
aut inepta, ut me unquam eius pudeat, aut

Epistola

Psal. *ciuem in eam natum serio negem, et si me per iocum aliquando Cum eum vocem, & litera quaedam me a Cumis, in eius viciniâ ac penè suburbio, data legantur; ut vel irâ hominis cuiusquâ, vel numinis alicuius idcirco iure metuam ultionē. Nouit Deus figmētum nostrum, & ad iocos aliquos, & illam in rectis corde lætitiâ tempestiuâ facile dissimulat. Sed nec Caesar imōtanti ipsi, gens tam excellenter humana, & iocis non inassueta, iocos dextrâ meâ manu datos tã sinistrâ excipiunt, ut male velint, aut precentur suo ciui ludibundo aut iocabundo, cuius seria alterius soni ac sensus esse sciunt, hominis sc. sibi vel à teneris intus & incute notissimi.*

m Sunt delicta tamen quibus ignouisse velimus.

*m Horat.
in Arte.
V.*

Prætereâ; erant quidem, non infitior, Soræ multi alij, qui multis nominibus dedicationem istam merebantur. Erat Heroïna illa nobilissima, ex Gente Coustiacorum inter Gallos tam nobili, ut infra Reges, supra Duces vulgari prouerbio reponatur, vidua Comitiss ipsius Sorani, hominis religiosissimi, & fide in Deum ac Principes suos in Belgio facile principis, & ipsa quoque religiosissima, & prudentissima. Erant bim eius liberi paruuli, forma super homines eleganti, in-

Dedicatoria.

ti, ingenio & prudentia supra aetatem admirandi. Erat Marcus Marcinus, loci Scriba, homo sanè peracutus, studiorum olim meorum iuuenilium in Houdano Montensi, & alibi perquam diu socius, & nunc amicus veteranus. Erat ipse Soranus Curio, vir benè doctus, auditor, anno superiore toto Domini Auentu in suo templo meus, ingenue (quæ eius fuit humanitas) clam me professus, quantum tunc, nostra audiendo, profecerit. Nemo nõ istorum hoc quidquid erat honoris abundè merebatur. Sed tamè non temerè tu vnus (mi Guarine) homo illatinus licet illiteratus, & præterea Soranorum subulcus, id est, virorum apud tuos nouissimus, inter tam multos tuos huc à me delectus es, ac prælatus vniuersis. Eius ergò tam noui facti mei admiratoribus respondendas has à me habe rationes.

Primum ita volui, ut induantur cō- nPsal. 34.
fusione & reuerentiâ, qui maligna loquuntur super me: Vt obstruantur ora loquentium iniqua, tam horum quam istorum, quicunque in messem Dei falcem suam temerè mittentes, audent in cor meum inquirere, & Deo abditissimis illis, neque tam auctori ipsi, quam Deo cognitis, humane mentis intentionibus, quasi rebus evidentissimis certissimisq; censere, ac certò
* s   statue-

Epistola

- I. Statuere, me hac aut illa mente & fini, ha-
ctenus, his aut illis opera mea dedicasse: non-
nulli in suspicionem ambitus me trahentes,
& quasi varie affectata Celsitudinis, qui
scilicet Episcopis, atque adeò Episcopo E-
piscoporum PAVLO V. quadam iam de-
dicarim, atq; adierim: qui Regibus, Gallie
LVDOVICO XIII. Christianissimo, His-
paniæ PHILIPPO III. Catholico, huius
LVDOVICI Socero, Angliæ IACOBO VI.
- II. Fidei defensori, singulis scilicet mitridato-
ribus, & promouendi mei potentibus: non-
nulli notam auaritiæ inuidentes quasi præc-
pue ut bene nūmatus euaderē ista fecerim,
qualis à plerisq; habeor, homo tamē rerum
omnium, præterquàm librorum, egentissi-
mus, & uno verbo Franciscanus: nonnulli,
- III. præsidium & patrociniū libris meis nimis
alium ac firmum quasisse somniantes, ut
nos scriptorum vulgus fere in Dicatorijs
nostris omnes profitemur. Facto ergò & o-
pere ipso totam eam rem multiplicitem ab-
soluere volui. Nam si verbis primū illud
negauero, ut qui ab ambitu sim remotissi-
mus tenuitatis scilicet meæ & certissime
ad eam rem supellectilis probe conscius, &
sic à patre meo pia memoria Nicolao Bos-
quero, sene prudentissimo & publice san-
ctissimo, iam à teneris, verbis exemplisq;
sane

Dedicatoria.

sane plurimis edoctus; ne q̄ nescius, sarcinas Ecclesiasticarum dignitatum esse etiā
o angelicis humeris formidandas; & alijs o D. Bern.
ipse iam amoribus anticipatus, Musarum quodam
scilicet, Literarum, & sessionis cum Mag. ser de Af-
dalena ad pedes Domini docentis, ubi tan cenf. Do-
tā quotidie afficior voluptate, ut sessionē mini.
illam discentis, cathedra etiam cum mitra
docentis tam agre mutarim, quā olim
aut oliua, aut ficus, aut vinea, quū à lignis
ceteris vicissim omnes sunt rogatae ut in
suum regem ungerentur. Responderunt e-
nim illa sic, Oliua imprimis; p Iudic. 9. Nunquid
possum deserere pinguedinem meam,
qua & Dij vtuntur & homines, & ve-
nire vt inter ligna promouear? Ficus
deinde: Nūquid possū deserere dulce-
dinem meā, fructusq; suauissimos, &
ire vt inter cætera ligna promouear?
At tādē vitis ipsa: Numquid possum
deserere vinū meū, quod lætificat De-
um & homines, & inter cætera ligna
promoueri? Vt taceam, alterum Patrem
meum D. Franciscum, illam Christiana hu-
militatis ac paupertatis quintam essentiā,
aliquādō itā dixisse: In prælatiōe casus, q D. Bo-
in laude præcipitium, in humilitate nauet in
subditi, animæ lucrum est; & Gregorio vita D.
IX. aliquandō querēti, cum adhuc in mino- Francisci.
ribus

Epistola

ribus esset, Dominus tantum Hostiensis, & Ordinis Minorum Protector, an ei placeret, fratres suos ad Ecclesiasticas dignitates
xIbidem. promoueri, respondisse stilo suo: Domine Minores ideò vocati suat fratres mei, vt maiores fieri non præsumāt. Si vultis, ait, vt fructum faciant in Ecclesia Dei; tenete illos, & conseruate in statu vocationis eorum, & ad Prælationes Ecclesiasticas nullatenus ascendere permittatis. *Vnde propius sim vel fastidium vel contemptum prælaturæ, quàm desiderium, & (vt Fabius ille Maximus quondam de se aiebat)* contemnendo potius quàm appetendo, gloriã, modum excesserim; adeò vt sæpe sæpius, à multis iam annis, ex me à multis auditum sit, nõ propè aliter me superius ascensurum, quàm si dormienti, neq; tamen de ijs somniant, dici continget, Ascende superius, ea autem omnia si verbis tantum speciose asseuerauero, imò &, *Dys ipsis obsidibus, ita esse sanctissime iuratus fuero; fortasse vix inueniam fidem, maxime apud eos, quibus forte fortuna fuerit lecta (vt fit) aut quo quomodo communicata hæc de me, ac pro me Belgà, in Belgium scripta Romæ epistola, de causis ac successu itineris mei Romani, præsertim ab homine tanto, Rmo. P.*

*Lini. l. 2.
de secundo
bello Punico.*

FRAN-

Dedicatoria.

Francisco Herrera, Curia Romanae Commissario Hispano, homine Theologiam viginquinque totos aut circiter annos professo, pro Theologulo, ad Praelatum quemdam meum his verbis: ^t Admodum

R^{de}. Pater, huc peruenit admodum

R^{du}. Pater F. Philippus Boschierus insignis vestrae Prouinciæ Prædicator &

Lector, qui de rebus pertinentibus ad Catholicam fidem, cum Sanctissimo

per plures dies egit, habitusque est apud illum (vt ego possum testificari)

in honore & pretio, ipse tamen semper humilis non abiectus coram Sanctissimo permansit; cupidus tamen

suae Prouinciæ, & suæ cellæ, & desiderans profectum in religione suorum conciuum, & suæ Prouinciæ utilitatem, noluit in hâc Alma vrbe permanere, cum maximè & cum maxima commoditate posset (ad quam non solùm licentiâ, sed vocatus à Sanctissimo peruenit.) Mihi restat V. P. rogare, vt non solùm illum recipiat tanquàm Religiosum doctum Prædicatorē & Lectorem, sed tanquàm Lectorem honoratum, qui meretur non solū à Patribus nostræ Religionis, sed totius Ecclesiæ honorari. Possum ego certū

face-

face-

face-

face-

face-

face-

face-

face-

t Apographum literarum

R. P. Francisci de

Herrera, datarum

Roma 22. Martij,

1607. ad R. P. F. I. L.

Epistola

facere V. P. quòd Domino Cardinali
Protectori nostro erit gratissimum,
ipsum à vobis honorari, &c. *Non in-
uenient (inquam) fidem verba tantum. At
cùm Subulco, non necessitate, sed volunta-
te ac sponte meâ, dedicatum quoque librum
hunc à me homines isti legent; Subulco, id
est, homini rerum omnium egenissimo, il-
literatissimo, vixquè inter homines, ab of-
ficij porcationis publicæ vilitate, recensito;
facillimè iùm credent (opinor) nil me
tale Dicatorijs meis ambire, sed &
virtute totum affectare, si quid affecto,
non fautoribus, credere q̄,*

u Plau. in
Amphitr.

u Sat habere fautorum semper, qui
rectè facit,

Quam enim gratiam, aut prouectionem à
Subulco speret quisquam? nisi fortè
tibi casu aliquo contingat (mi Guarine) vt
Tamerlani quondàm illi fortunatissimi
gladij bellatori Tartaro, è subulco quoque
aliquandò in Imperatorem longe maxi-
mum euadere: (Nàm certe x nonnullus
est, qui Tamerlanem illum, non pasto-
rem ouium, sed Subulcum fuisse scri-
bat:) ac tùm tandem mei meminisse, ac pro-
mouere: aut, Principem Belgarum ite-
rùm venando à suis forte desertum,
in casam tuam scirpeã diuertere (vt quò-
dam

x Textor
in Off. sed
certè còtra
Becanum
in vita
Tamerla-
nis gall.

Dedicatoria.

dam Carolo V. Imp. Max. in Maurimal-
lea Sylua ad Quercetum in Belgio, ferunt
cōtigisse, qui & ea occasione, &, quod sius
hospes ebrius, cū forte crepitum ventris
coram Imp. adhuc ignoto irreuerentius e-
didisset, ut se excusaret, festine fidenter q̄
dixisset: DOMI SVAE QVEM LIBET
ESSE REGEM; illud Iuuenalis expri-
mens, vel nunquam audito nomine Iuue-
nalis.

y Tu tibi liber homo , & Regis y Iuuen.
conuiuia videris; domum, agellumq̄, per-
petuò dum viueret, libere nullo sumptu illi
habendum dederit, Regemq̄, domi suae fore
pronunciarit bonus facetusq̄, Imperator,
adeò ut ei casa nomen adhuc basilicæ, aut
regiæ domus, vulgò apud nostrates reman-
serit:) ac sic tūc tu apud Principem mitra-
rum potentem gratiosus effectus, & dedi-
catoriæ huius nondūm oblitus, hospitij ho-
noraryum bene pinguem infulam mihi a-
mico tuo petieris. Aut, nisi forte alicui^r Pto-
lemeo A Egyptum peregrinanti, comiti-^{z Cic. 5.}
bus non consequentis, cibarium in casa sua^{Tusc.}
aut in agro, ex peratua extractum, panem,
in media iam iam morienti dederis, qui sic ei
sapiat, ut nihil vnquam sit illi esum, aut
visum illo iucundius. Aut, nisi magnum a-
liquem militiae Ducem victum aut fugi-
entem

Epistola

a Plutar. entem seruaueris, ut villicus olim quidam
to. 2. vit. a Marium iuniorem, quum eū in curru fa-
in Mario. bis onerato abscondit, bobusq; curru iun-
ctis, equiibus eius inquisitoribus obuiam
ad urbem astute vexit: vel ut pastores qui-
dam, qui, quum esurienti Mario seniori
b Idē ibid. ac socijs quod darent, non haberent, ipsum
Marium agnitum fugere quam primum
iusserunt; etenim paulo ante ibidem equi-
tes, qui ipsum indagarent, plurimos visos
fuisse: aut, ut nautae qui ab equitibus eum
insequentibus iussi vel Marium dare, vel
mergere, responderunt; se Marium non
prodituros: aut, ut senex quidam lacuum
fossor qui eidem tugurium suum ingresso,
& supplici, uti se hominem, qui si presen-
tia periculum effugisset, longē omni spe am-
pliores gratiam esset relaturus, seruaret,
atq; adiuuaret, respondit, Si requiescere
c Plutar. cuperet, casulam ei id prestituram: sin-
ibid. alios fugiens erraret; quietiori in loco
se eum abditurum, idq; perentem ad pa-
ludes abduxit, inq; cauernam prope fluui-
um subire iussit, atq; calamis de super & a-
lia leui materia, quae illapsa nihil damni
adferret, ingesta operuit, (vnde & illud a
d Ouid li. Ouidij: In caeno Marius iacuit, canna-
4. de Poto que palustri:) ut denique eidem quadam
eleg. 3. Vi- Fannia, in cuius, velut ei merito infensissi-
de & Val. ma,
lib. 2.

Dedicatoria.

na, domum Minturnenses iam captū custodiendum tantisper tradiderant, diu de morte eius deliberaretur, quæ tamen offensarum eius tunc sponte oblita, cum quantum potuit, curauit atque confirmauit: ac tum demum tu apud seruatum illum militia principem me sic commēdaris, ut is rerum omninos ad me prouehendum inflectat. Sed ea quam longè obl. queq; peterentur! Nemo (opinor) iam hebeti ingenio Bosquierum sibi finxerit, ut tam longis afractuosissq; itineribus eam prædam sibi putet insectandam; potius, scire me compēdiosiores vias, & certiores. Itaq; nec dedicationibus meis omnibus hoc unum aut maximè ambire, quod quidam suspicantur, nec ad tempusculum Magnis hoc modo ancillari, ut tandē ipse regnem, aut imperitem.

Auaritia deinde quoq; notam hanc unā re detergo, ac probo, me non esse ex illis auguribus qui (ut ille loquitur) aures verbis diuitant alienas, suas ut auro e Actims. locuplerent domos, totamq; tollo opum vel iam libris edendis partarum, vel affectatarum suspicionem, qua tamen unde sit nata, miror sanè vehementer. Nam huc infelicitatis res mea euasere; ut cum sim rerum omnium egentissimus, præterquam librorum (ut iam aiebam) quorum optimo-

Epistola

rum & selectissimorum nec ubiq; obuiorū,
laus Deo, sum abundantissimus, omnibus
scilicet seu eleemosynis bonorum, seu hono-
rarijs Macenatum, seu iustis cuiuscunque
opera mea pretijs in libros & Bibliothecā,
quasi barathrum, cōgestis, defraudato etiā
meo sepè genio, negatisq; corpusculo, sepè
studiorum & scriptionū diurnarū noctur-
narumq; labore importuno fatiscenti, ne-
cessarijs, imò vel vno etiā amanuensi, tamē
nōnullis falsò credor, ærarium nescio quod
ignotū habere, maximè ab editis iam tot li-
bris, & plerisq; ipsorum ad Reges Pōtiffesq;
destinatis. Nisi fortassis, vel per sarcasmū
& amarā ironiam, vel per iocum nō satis
mihi intellectū, ita mecū agitur, ut olim
cū Licinio quodā Crasso actitatum. Nam is
cū omnia decoxisset, occurrentium tamē
cachinnis vocabatur diues, his verbis: Qui
in Parthos militauit, non fuit appel-
latus diues primus, sed hic. Me ergò,
qui si nūquā habui neq; admodum opta-
ui diuitias, tamen honestè abundare potui,
sed quidquid in arcam ab alio quouis condi-
potuisset, ingrauescentisq; æui necessitati-
bus seruari, malui in rem literariam, in Bi-
bliothecam, in Typographiam, in lucernas
& oleum oliuum effundere, quā coacer-
uare, aut in vna consumere; etiā idcirco
forte

Dedicatoria.

fortè diuitem sic quidam vocant, iàm tandem deuexa etate inter libros egèrissimū, absumptis meis omnibus, sed non per decorationem, ut Licinius ille Crassus, at per libraria rei tantā illam cupiditatē. Vel, nisi de me ex Stoicorum opinione loquantur, quos Cicero affirmat dicere, ^{fCic.7.} omnes esse ^{fam.16.} diuites, qui cælo & terra frui possunt; aut etiā magnificentius, & solos sapiētes, esse, si mendicissimi sint, diuites. ^{gIdē orat.} Sed ^{pro Mu-} quis eo sensu de me eos loqui putet, qui alio-^{rana.} qui tam parū sunt in me candidi? Nā nec ego quidē de me ipse itā sentio, uti nec debeo. Caterū, sentiant de me illi, ut libet, ingenuè tamen dicam, semper animo meo recurrere in cuius Legislatoris post Christum verba & regulam iurauerim, id est, Franciscanum me esse; itaq; conuenienter genio Legislatoris & Ordinis nostri proprio, semper à congerendis nummis fuisse alienissimum; in diem horamq; vixisse, parva labore, aut relicta, mox in literarium baratrum effudisse, etiā à prima iàm tūm etate, quod in me pueropater aliquandō totidem verbis carpsit, ac dixit; insano non dicam, sed fortè immoderato illo amore librorum, messem me meam aut segetem adhuc in herba comedere: me, si (quod absit) aliquando continget in pur-

Epistola

gatorum ignibus acrius cruciari, id non propter congestas opes, aut vestes, sed propter congestas chartas & libros fore: & tunc cum Paulino Nola Episcopo, iure oraturum: h Domine, ne excrucier propter aurum & argentum; ubi enim sint omnia mea, tu scis. Etenim quæres pecunia cupiditatem afferunt, ut amor, ut ambitioni, ut quotidianis sumptibus copia suppetant, qui procùl ab ijs omnibus rebus abest, cur magnopere pecuniam desideret, vel potius curet omnino? Nolle, me Christianum, & quidem sub D. Francisco, quinta illa Christianismi essentia, recotum, pati, ut palmam paupertatis aut contemptarum opum Ethnici philosophi mihi precipiant. An Scythes Anacharsis potuit pro nihilo pecuniam ducere; Franciscanus sub Christo non possit? Anacharsidis enim epistola fertur his verbis: Anacharsis Hannoni salutem. Mihi amictus est, Scythicum tegmen: calciamentum, solorum callum: cubile, terra: pulpamentum, fames: lacte, caseo, carne, vescor. Quare, ut ad quietum melicet venias. Munera autem ista, quibus es delectatus, vel ciuibus tuis, vel Diis immortalibus dona. Socrates in pompa, cum magna vis auri argentiq; ferretur, Quàm multa nõ desi-

h Bren.
Rom. 22.
Iunij.

i Cic. 5.
Tusc.

Dedicatoria.

dero! inquit. Xenocrates, cum Legati ab Alexandro quinquaginta ei talenta adtulissent, quæ erant pecunia, Athenis præsertim, maxima: adduxit legatos ad cœnâ in Academiam, ijs adposuit tantum, quod satis esset, nullo apparatu. Cum postridie rogarent eum, cui numerari iuberet? Quid? vos hesternæ, inquit, cœnula non intellexistis, me pecunia non egere? quos cum tristiores vidisset, triginta minas accepit, ne aspernari Regis liberalitatē videretur. At verò Diogenes liberius, ut Cynicus, Alexandro rogatus ut diceret, si quid sibi opus esset, Nunc quidē paullulū, inquit, à Sole ab his offecerat sc. apricanti. Et hic quidē disputare solebat, quātō Regē Persarū vita fortunaq. superaret, sibi nihil deesse, illi nihil satis unquā fore. se eius voluptates non desiderare, quibus nunquā satiari ille posset: suaseū cōsequi nullo modo posse. Ne duos milites Romanos, Fabritios, Curiosq. cōmemorē. Et profectō nimis alta mēte repostâ hæserūt mihi illa^k verba Tatthæi Apostoli, unius ex 70. ad Abgarū, Regē Edessena civitatis, cū illud, qd ei post cōcionē ab eo habitā, dari aurū argentūq. iusserat, respueret. Si nostra reliquim⁹ (aiebat) quomodo accipiem⁹ aliena? Fuerit pfectō ea plus q. Euripi incōstantia, pro Christo patrimonia

^k Euseb.
Casariēs.
lib. 2. hist.
Eccl. c. 15.
in fine.

Epistola

reliquisse, & mōx ad illa aut similia suspi-
rare, atq; inhiare. Caninū hoc sit planē, &
quadam nimis fœda ad vomitum resor-
bendum regressio, & suillus, ad volutabrū
luti. post lotionem, reditus. Ergo, ut magis
adpareat sinistris actionū atq; intentionū
mearum interpretibus ac detortoribus, nō
me dedicatorijs meis opes & honoraria pe-
cuniaria maximē cōsecrari; hoc opusculū
tibi homini rerum omnium egeno, & nil
penē, præter sordidum pallium, peram, ac
cornu non copia, sed cogendi gregis instru-
mentum. possidenti, dedicatum quoq; vo-
lui, nulla spe vllius honorarij. Nām quid
det, qui nihil habet? Nemo dat alteri, quod
non habet. Nisi fortassē dicar sperare, ut
Iouem ac Mercurium aliquandō hospitio
excipias, & hilariter, pro rerum tuarum
tenuitate, tractes, apponens

Iouid. l. 8.
Metam.

Sordida terga suis nigro pendentia
tigno,

unde & grati hospites te quoq; ditent, ut
quondā Philemonē ac Baucidem casā ipso-
rum in tēplum augustū repētē cōuersa (Nām

m Idē ibi.

m Illa vetus, Dominis etiā casā
parua duobus,

Vertitur in templum: furcas subiē-
re columnæ:

Stramina flauescunt, aurataq; tecta
videntur: Cæ-

Dedicatoria.

Cælataq; fores, adopertaque mar-
more tellus: ac tum tandē ingressus quasi
regnum tuum, & meliore fortuna viens,
memineris mei, ac parte me regni tui, atq;
opum nouarū aquā portione bees. Mortuo
sc. parabis sorbitiunculam. nūquid mor-
tuis facies mirabilia? Ergò dūm gratis, &
(vt loquūtur) pro Deo, opusculū hoc tibi de-
dico, non me præcipuè opes intentis oculis
spectare, ac sperare, dedicandis meis operi-
bus, factō ac re ipsa magis probo, quā multis
verbis. Nō, nō (mi Guarine (non sum ego ex
genere illo hominū, qui arguūtur, ne quidē n. Mala. i.
sacrarum adiu ostia claudere gratuito.
Parū ille Bosquierū nouit, qui auarū putet,
qui tamen nullū nisi in cælis ararium cupit.

Iam de spe Patrociniy quid dicam? Itā
quidem est. Ego, cateriq; ferè scriptores o-
mnes patrociniy nomen ac spem cōmemora-
mus, cum Magnatibus, & in alto positis ho-
minibus nostra dedicamus. Sed tamē, mihi
singula morosius, ac planè seridè, libranti,
videtur, ea tam dici inaniter quā spera-
ri. Idem Potentes & Mæcenates cu-
rant scilicet, vt si liber illis dicatus, est fu-
tilis, & verborum copiosus, rerum autem
doctrinæq; solidæ vacuus, illi aduersus
non tam calumniatores, quam iustos seue-
rosque censores vllō modo patrocinentur.

* * 4

Ipsè,

Epistola

Ipse, ipse liber, non Macenas ullus suus esse sibi patronus debet. Ipsum ipsum sibi viam vi ad posteritatem facere oportet. Ipsam genio suo vivere, ac virtute sua, publicam fidem ac gratiam ambire oportet, non Macenatum favoribus. Virtute decet, non sanguine niti.

o Plantus
sup.

Liber omnis o fat habet fautorum semper, si recte facit, aut dicit. Macenatis praesidium opemque frustra imploret inutilis & malus: nec, si Macenas ipse tuendum illum receperit, & tuendo sibi caput & ilia ruperit, effecerit, ut liber, parum viribus ipse suis firmus, ordinem dignitatemque suam tueatur.

p Martia.
li. 6. epig.

p Victurus genium debet habere liber, ait ille.

Qui autem genium habet, Macenatis praesidio non eget. Ergo neutri neque boni, neque mali libri in Macenatibus, quolibet Magnis ac potentibus, ponunt spes suas omnes. Quod ego adolescentior, & in meo adhuc edendorum librorum tyrocinio, dicere ac respondere solebam amicis dolentibus, pleraque mea esse edita characteribus iam nimis tritis obtusisque, & chartis minus cadentibus, exiguisque pretij; nepe, libros meos seu Gallicos seu Latinos, aut probos esse, aut luce indignos. Itaque si probi essent, nihil viles

Dedicatōria.

viles chartas, nihil characteres vetu-
stos illis nocituros; victuros etiā sic,
& in sæcula transituros: futuros enim
qui elegantioribus typis, & meliore
charta recuderent (*quod Dei beneficio
penè singulis operibus meis video contigif-
se, quorum quedam etiā quartum recu-
sa sunt, quedam Gallica etiā interpretes
Latinos in Germaniam meruerunt, & sic lu-
cem vident.*) Sin verò futiles illi mei li-
bri, & luce indigni essent, tūm nimis
benè, ac supra merita, vt vt pessimis &
typis & chartis, editos esse: *Id nūc in ne-
gotio quoq; Mæcenatum liceat vsurpare.*
Quisquis Mæcenas libro adoptetur, e-
um libro cuiunq; satis esse. *Librum e-
nim, si bonus est, non egere neq; Regum, ne-
que Pontificum illis, quæ iactantur, auspici-
is: sua vi perrepturum, suo merito ubique
receptum iri, ac gratum fore. Vno vendi-
bili non est opus suspensa hedera. Suo
se egregio vultu ille habituq; commenda-
bit vniuersis.*

¶ Hic meret æra liber Solsijs, hic & ¶ Horat.
de Arte.
mare transit:

Et longum noto scriptori pro-
rogat æuum. *Vel Subulcum illi
patronum esse, nihil nocuerit.*

Sin verò aliquis ex succus atq; ex sanguis est,

*** s

¶

Epistola

Et uno verbo nil aliud gestat, quā meras
nugas blattis; illi certè velequiso, vel bubul-
cus, imò Et subulcus Mæcenas, electus aut
oblatus, supra meritū fuerit; Rex aut Mæ-
cenas nihil tali profuerit. Hoc tamē maxi-
mè cōferre libro videtur Mæcenas magn⁹,
ut facile presumatur bonus, ac luce dignus
videatur, qui ausus fuerit in conspectum
manusquē eius viri venire, qui non nisi o-
ptimis limatissimisquē dignus sit; nec cre-
datur quisquam tam perficta frontis
scriptor, qui nugas, hoc tantum, viro cui-
quam magno dicare insigni impudentiā
ausus sit. Ergò, ne mea Proceribus dedican-
do, credar libris meis presidium maximè
quasisse, quasi quē mendicasse, nunc tibi (mi
Guarine) Soranorum tantum subulco, af-
fectatè opusculam hoc dedicaui. Nam quid
presidiy (saltem cuiusmodi Scriptores à
Mæcenatibus nostris vulgò speramus) à su-
bulco expectem, homine ordinis sine con-
trouersia inter homines infimi, cuiusmodi
homines non nisi per contemptum fere no-
minantur, id quod cum venia quadam præfati-
one, unde Et per summum contemptum di-
citur Prodigus ille Euangelicus missus tã-
dem in villam, ut pasceret porcos? quod
tamen satis miror, cum porculationē nemo
non ferè Et in urbibus, Et ruri priuatim
ex-

Dedicatoria.

exerceat; sed & porculenam opulentissimi
quiq; mercatores pleriq; locis exercent,
quæstumq; (cuius odor semper est bonus) sæ-
pè ingentem inde faciunt. sed & omnium ci-
borum suilla caro & porcina alat potentis-
simè, cuius rei athletæ certissimum præbere
iudicium scribit Galenus, nec modò ipsa
porcinam multiformiter paratur ad hominis
pastum, sed etiã delicias præstet ad lu-
xum, & regijs cibis ad voluptatem magnũ
usitatissimumq; sit condimentum, & quã
pecude (ait Cicero) quòd erat ad vescen-
dum hominibus apta, nihil genuit
natura foecundius: & denique, cum Su-
bulcatus & ipsa porculatio aliquandò Pon-
tifices Maximos dederit, ut Sixtum illum
V. Deus bone! quantum virum! ut fama
est in nostro Ordine Minorũ, unde adsum-
ptus est: & Sixtum primum quoq; casa pa-
storalis: imò etiam Imperatores dederit, ut
Iustinum illum, qui ante Iustinianum im-
peravit, quem armentarium ferunt fuisse
ac sues egisse: ut Tamerlanem quoq; illum
tantum Imperatorem, quantum Christianis-
mo optarim, ad res Vegetij mei libris de-
signatas felicissimè perficiendas, id est, ad
Turcam sic debellandum, ut ab eodem ad
Stellã montem Baiazetes aliquandò est de-
bellatus, & sic in vinculis & clathris habẽ-
dum

r Galenus
lib. 3.

r Cic. l. 2.
de Nat.
Deorum.

Epistola

1 Nu. 24. dum Turcarū nunc Imperatorem, iugū & vincula Christianis omnibus minitantem, ut quondā habuit ac circumduxit idē ille ipsum Baiazetē.¹ Heu! quis victurus est, quandō ista faciet Deus! Beatus venter subulca licet, qui subulcum Turcis tam fatalem tulerit. Beati oculi, qui ea secula videbunt, & subulcum talem, tam immanis tyrannidis domitorem, tot Christianorum, sub tanta tyrānide, tā diū, tamq̄, desperatē gemētium, assertorem. Vtinā iam tā dirūperes cælos Deus, & pluuiam generādi potentem subulca illius utero instillares, ex qua desideratus cunctis gētibus verē Christianis eiusmodi subulcus, cuiusmodi Tamerlanes fuit, nasceretur, malleus interneccinus Turcarum futurus. Sed hæc aliās.

2 Luc. 15. Mihi certē iam non fætent nec sues, nec subulci, multò minùs eorū nomina, ut potē iam tot annos versato cū Christo ipso, inter porcos & subulcū illū² prodigum Euangelicū, multis sc. prolixisq̄, in eā parabolā voluminibus scriptis editisq̄, cuius opera adeò me non pœnitent, cū, vel Christo ipso teste, ille paulo antē peccatorū ac scelerosorum penē maximus, ad porculationē tamen & subulcatū redactus, mōx ibi sic pœnitere didicerit, ut patris oscula, & epulū genialissimum meruerit, fratriq̄, iustitiam suā ostentanti
sit

Dedicatoria.

fit praelatus, & me ac ceteros peccatores
(subulcos profecto longè deteriores, imò lu-
tulentos suos) vias vitæ, artesq; ritè pœni-
tendi, docuerit. Quid ergò? Quandoquidē
hunc librū tibi dedicando nec infulas apud
te ambio, quū non sis neq; Mithridates, ne-
que mitridator, sed nec mi aurū posco,
nec mi pretium sis opera daturus. sed nec
ullū scriptis meis à te quero presidium,

x Quod longum noto scriptori pro-
roget æuum: an tamen nihil om-
ninò hic vel specto, vel hinc expecto? A deo-
ne ego stupidus, ut nulla omninò de causa,
vel non satis graui te Subulcum, ac nouis-
simum virorum Soranorū, in hoc negotio,
tā multis illic alibiq; mihi paratis & in prò-
ptu, pratulerim? Minimè gentium. Sed fe-
ci in primis, ut sanctitatem tam publicam,
in te homine illiterato, paupere ac subulco,
homine nusquam magis, quam inter ani-
mantia maximè bruta, omnium stupidissi-
ma, spurcissimaq; versato repertam, hono-
rarem; coætaneis nostris longius positus, ac
posteris ipsis publicarem; & (si immortales
quoque fortè erunt vigilia hæ nostræ, ut
cetera pleraq; Deo dante) immortalitati
consecrarem; & quocunq; ferretur, à quo-
cumq; quamdiuq; legeretur hic liber, ibi,
& tamdiu, id est,

x Horat.
in arte.

1.

Sem-

Epistola

y Virg. 4.
Aeneid.

y Semper honos nomenque tuum,
laudesque manerent: & quoties Lectores
mei legeret, Subulcum Soranum sanctita-
tis famam apud suos in vita adeptum, & hoc
laudis, quantumcumque est, apud me meri-
tum, admirarentur, & pudore sui illachry-
marentur, & hoc D. Augustini dolenter re-

z D. Aug.
tom. 1. l. 8.
conf. c. 8.

cordarentur: & surgunt indocti, & coelum
rapiunt: & nos cum doctrinis nostris
sine corde, ecce ubi volutamur in car-
ne & sanguine. Nam, ut à sanctitate ipse
sim, proh dolor! remotissimus, tamen, Dei
beneficio, eam, ubicumque reperio, etiam in
hoste, etiam in subulco, in Epicteto, & vili
quocumque mancipio, diligo atque exosculor,
mihique carior multo est Scythes Anacharsis
in trita lacerna sanctus, aut Epictetus in
ergastulo & catenam Dominus vitierum ser-
uus virtutum, quam in stola aurea, aut pur-
puram vitiosus aliquis Sardanapalus, aut in
throno sedens eburneo nescio quis Nero,
servus penè tot vitiorum, quot dominus ho-
minum. Tu (mi Guarine, Subulce Sorane)
in cinereo tuo ac sordido pallio, hirsutis &
incultis tuis comis, & raucum nescio quid
cornu tuo recurvo suibus tuis stridens, sed
à Curione tuo & civibus probis audiens,
sanctus, vir bonus, vir simplex, acti-
mens Deum; mihi plus places, quam ne-
scio

Dedicatoria.

scio quis pastor coronatus multorum popu-
lorum quamlibet auratulus, comptulus, &
venustulus, sed audiens, impius, versipellis,
Deorum hominumq; contemptor.

^a Cura Deum, Dij sint: & qui colu-
re, colantur. Hoc primum.

^a Ovi. l. 8.

Metam.

^b Iac. 5.

Deinde, quoniam ^b multum apud Deum
valet deprecatio iusti assidua: & D.

^c Ambrosii sensu, Magnus Dominus ali-
orum merito ignoscit alijs, & dum ali-

^c D. Am-

brof. l. 5. in

Luc. 6. 5.

os probat, alijs relaxat errata.... & a-

apud illum seruus & interueniendi me-
ritum, & ius habeat impetrandi; & ta-

pertinaciter mihi fortuna haecenus aduer-
setur, totq; Haecenus amisso patior

naufragia clauo; adeo, ut, qui me fortu-
nae pilam ludibriumq; vocet (uti Impera-

torem Pertinacem olim vocatum scribit

^d Sextus Aurelius Victor,) is non valde
erret, ingenueq; praeme feram, quidquid

^d Aurel.

Victor in

Pertinace.

patior, imò & his grauiora, mea coram Deo
peccata meruisse, nec ipse precibus meis di-

uina audientia indignissimis, lasi numinis
iram possim satis auertere, (^e scimus enim

^e Ioan. 9.

quia peccatores Deus non audit,) id-
circo tibi, o anima Deo charissima: tibi, o

sancta Trinitatis animule: tibi, o homo ^f i. Regg.

secundum cor Dei: tibi o Nathanael So-
rane: o s; vere Israelita, in quo dolus non

^g Ioan. 1.

est,

Epistola

est, hanc tabellam libens volensq; dedico, ut digneris orator meus atq; intercessor apud Deum esse, ac opportunè importunè, dum magno otio pascētibus gregibus tuis in terra, tu mente totus in cælo versaris, flagella iusta ira in me Dei deprecari atq; amoliri, conariq; ut gratiam Dei, quam peccatis tot meis doleo perdidisse, rursus vel tandē inueniam. & per secundam communis Naufragij tabulam, pœnitudinem inquam iustam, post tot iactationes, vel tandem ad portum amicum, & littus salutis æterna aut deferar, aut eijciar. Impetra, quaeso, mihi, ut ille nimbosus Orion, qui sic nunc terras aquis & mare tempestatibus mihi iurbauit, vel tandem serenetur, quod nisi fit;

*In Virg. 5.
Aeneid.*

—^b non si mihi Iupiter auctor
Spondeat, hoc sperem Italiam con-
tingere cælo.

Impetra & hoc quoq; ut quàm fœliciter res mea prima Naufragij tabula, Deo benè afflante, emerferunt: sic, quotquot sunt reliqua adhuc dispersa, & nantes in gurgite vasto, cum cætera literaria supellectile, tutò tandem omnes in portum aut littus perferantur, ne vel tineas inertes, aut immania corpora cetos unquam pascāt, aut mercatoribus & falsamentarijs emporeticarū chartarum vice fungantur. Erunt ista mi-

Dedicatoria.

hi honorarij amplissimi loco. Iste sunt mi-
tra, quas apud te ambio. Hoc illud patrocini-
um ac presidium omne est, quod hic spe-
cto, à te q̄ expecto. Eueniet. Ergò tibi (mi
Guarine) hanc tertiam Naufragij tabulam
volens libens q̄ & meritissimo consecro, his
de causis. Tu asylum tuum & portum Nau-
frago aperi, & noli pati, ullas ex istis spes
meas de te conceptas inanes esse. Interim
apud te

i Quassatam ventis liceat subduce-
re classem.

i Virg. 2.
Æneid.

Benè vale. Datum Soræ Castris 1615. ipso
Purificationis B. Mariæ semper Virginis,
post ultimam Stationis Aduentualis com-
munionem.

***

FRA-